

PTUJSKI LIST

Politično gospodarski tednik.

Štev. 10

Ptuj, 5. marca 1922

IV. letnik

Vsi na demokratski shod!

V nedeljo, dne 5. marca t. l. se vrši v „Narodnem domu“ v Ptuj

SHOD DEMOKRATSKE STRANKE.

Znano je, da govorita na tem shodu naš predsednik g. dr. Kukovec in vodilni član načelstva bivši minister g. dr. Kramer.

Prvi je pred tedniv Središču na shodu izrazil idžo o koncentraciji vseh naprednih strank pri nas.

Pravzaprav bi se moralo zdeti vsakemu pravemu naprednjaku uresničenje te ideje kar v najglobljem smislu besede samo po sebi umljivo. Naše napredne stranke niso načeloma odklonile misli demokratskega voditelja.

Kolikor nam je znano, je v vseh teh strankah našel ta klic odmev. Vendar smo še na potu razvoja k uresničenju te misli.

Demnevamo, da bode naš predsednik na nedeljskem shodu napravil na tem potu

konsolidiraju naših naprednih razmer znaten korak naprej.

Važno vprašanje tvori v tem trenutku razdelitev Slovenije v oblasti.

Imamo celo vrsto važnih gospodarskih vprašanj, o katerih se bo morda razmotrivalo na shodu.

Iz vemo iz zanesljivega vira, da namerava g. dr. Kukovec zasnovati na našem shodu važne smerice za naše politično in gospodarsko življenje.

G. dr. Kramer se vrača iz informativnega potovanja po naši državi. Podal nam bo novih misli, ki si jih je nabral na tem potovanju. Gotovo je torej, da bode nedeljski shod zelo zanimiv in pričakujemo velike udeležbe.

Politični pregled.

V zadnji številki našega lista smo pisali o hrvatskem vprašanju. Omenili smo, da je prvotno napravila spomenica Radića in sodrugov kar najmočnejši utis na vsakega Jugoslovana.

Radić in sodrugi so se sicer po svojem časopisju na eni strani jeli umikati ter so imenovali spomenico potvorbo, na drugi strani pa so nadaljevali misel spomenice s tem, da so zahtevali zase udeležbo na genovski konferenci.

Teško smo pričakovali primernega ukrepa vlade. Sedaj je minister pravde predložil skupščini predlog, s katerim zahteva, da se izroči poslanec Stjepan Radić sodišču radi prestopka po § 93 t. 3 k. z. zločina proti državi.

Genovska konferenca se bo vršila od dne 10. aprila naprej, a gotovo brez Radića in sodrugov.

Popolen sporazum glede te konference se je dosegel med angleškim in francoskim ministerskim predsednikom. Za nas, ki smo člani male antante, je zanimivo posebno dejstvo, da je glasom poročil „Prager Presse“ posredoval češki ministerski predsednik dr. Beneš med Francijo in Anglijo.

Italija je sicer dobila po težkih krizah novo ministrstvo. Vendar diči po poročilih predsednika vlade poslanca Facto le čist značaj a le malo politične rutine. Zunanjemu italijanskemu ministru Schanzerju svetujejo različni italijanski listi, da spada med prve njegove naloge ustvaritev ugodnih razmer z malo antanto in Francijo, posebej pa tudi izvršitev rapalske pogodbe in s tem spojenih obveznosti napram Jugoslaviji.

Čas bi pač bil, da bi Italija postopala dostojno napram nam.

Naše notranje razmere v državi niso ravno razveseljive.

Vsi stanovi tarnajo vsled rastoče druginje. Uradnikom se bodo izplačevale od 1. aprila naprej zvišane druginjske doklade. Odpomoč bo pa stalna le, ako se začnejo razmere vobče pri nas boljšati ter nas osieči par dobrih letin. Presojanje inozemskih listov glede našega položaja pa je ugodnejše nego nas samih. Mi bi želeli da tudi opozicijsko časopisje ne daje krivde glede nedostatkov, ki so podani po svetu, ravno vedno vladi, ki sama nemore delati čudežev.

Novi obupni kliki prihajajo iz Rusije. V naši državi se snujejo odbori, ki naj bi vsaj deloma pomagali rešiti nadaljne milijone ruskih bratov smrti lakote. Boljševiki so Rusijo zavozili.

Gospodarstvo.

O pobijanju druginje.

Gospod pokrajinski namestnik Ivan Hribar je izdal razglas o pobijanju druginje, v katerem omenja, da opaža, kako zlorablajo nekateri trgovci ne oziraje se prav nič na neugodne prehranjevalne in oskrbovalne razmere, od katerih trpi vse prebivalstvo razen nekaterih oseb, ki so vsled vojne ali drugih srečnih naključb obogatele, sedanje visoko stanje tujih valut za to, da tudi blago, ki so ga nabavili iz inozemstva ob času nižje valute, zaračunavajo po njenem današnjem stanju, oziroma da jemljejo visoko vrednost inozemskih valut celo za dohodni povod, da podražujejo tuzemske pridelke

in izdelke. Mnogi trgovci se okoriščajo s tem, da pri označenju cen v dinarjih zvišujejo dosedanje kronske cene, prav občutno jih zaokroževaje navzgor na dinarsko enoto. Zato se opozarjajo vsi trgovci in prodajalci življenskih potrebščin na zakon o pobijanju druginje življenskih potrebščin in brezvestne špekulacije z dne 30. decembra 1921. Zlasti je prepovedano v 3. točki člena 2. nakopičevanje življenskih potrebščin po skladiščih, nadalje morajo biti po prvem odstavku člena 6. natančno označene cene; po prvem odstavku člena 7. mora imeti vsak prodajalec na prodaj vse življenske potrebščine, ki jih je nabavil za prodajo; v prvem odstavku člena 8. je določen najvišji dovoljeni trgovski dobiček; prvi odstavek člena 9. pa prepoveduje večkratno prodajo, nečisto špekulacijo, dogovarjanje med producenti in posredovalci, da bi se cena blagu zvišala in prekupčevanje na trgih in semnjih. Podrejena oblastva imajo nalog, strogo nadzirati izvrševanje določil navedenega zakona in skrbeti, da se krivci dovedejo najstrožjemu kaznovanju po kazenskih določilih členov 6. do 16. navedenega zakona.

Mak.

Mak spada glede vsebine olja med najizdatnejše, pri nas uspevajoče oljčnice.

Cena makovemu semenu je tačas okoli 60 K za kg. Ker ga na njemu prikladni zemlji lahko prirase na oralu 5 do 10 meterskih stotov, bi znašal kosmati dohodek enega orala danes pri maku 30.000 do 60.000 K. Dela pri maku ni veliko in ni težavno, vsled tega so pridelovalni stroški razmeroma majhni. To dejstvo pa je merodajno za višino čistega dohodka.

Po sedanjem stanju njegove tržne vrednosti je pridelovanje makovega semena za naše kmetovalce eno izmed najdobičkanostnejših in raditega vsega upoštevanja vredno in to tembolj, ker se ni ravno bati, da mu bo cena v bližnjem času zdatno padla.

Podnebje zahteva isto, kakor ozimine; torej, kjer se prideluje ozimina, tam se prideluje lahko tudi mak. Srednje težka zemlja v dobrem gnojnem stanju (n. pr. peskovita ilovica ali ilovnati pesek) mu najbolj ugaja. V prodnati plitvi zemlji mu škodi suša in tam predčasno zori. V primerno globoki zemlji mu pa suša nič ne zadene, ker ima globoka segajočo srčno korenino. Premokra, težka zemlja pa mu tudi ne prija. Po prahi, na krompirišču ali na koruzišču uspeva posebno dobro istotako na deteljišču. Če mu je treba gnojiti, naj se za mak določeni prostor pognoji in preorje že v jeseni ter pusti v brazdah, da zima zemljo dobro zrahlja. Na pomlad potem ni treba več orati, ampak zrahljano zemljo samo dobro prevlačiti, da se zdrobe vse grude. Grudnata zemlja ni za mak sposobna, ker ga je na njej težko okapati, pa tudi že težko enakomerno sejati.

Če iz kateregakoli vzroka ni mogoče že v jeseni pripravljati za mak, tedaj se naj rabi rano na pomlad le star, dobro preležan

Poštnina

Kupjica Licejska
Ljubljana

Upravništvo je v
Slovenski trg 3 (v starem
rotovžu), pritličje, levo.
Rokopisi se ne vrnejo.

gnoj; zemljo pa je po oranju prav dobro zbrano predrobiti.

Sledi mak dobro pognojeni okopavini n. pr. krompirju ali koruzi, tedaj se pri pomankanju hlevskega gnoja lahko rabijo samo umetna gnojila. V tem slučaju je vzeti izmed na razpolago stoječih na oral približno 2 q superfosfata, 1 q kalijeve soli in 1 q apnenega dušika. Apneni dušik se ne sme trositi ob enem s superfosfatom. Slednjega je zmešati s kalijevo soljo in trositi pred oranjem, apneni dušik pa pred vlako. Med trošenjem apnenega dušika in sejanjem makovega semena pa naj bo presledka vsaj teden dni tudi za slučaj, da bi bilo radi nastalega dežja potrebno prostor še enkrat prevlačiti. Medtem zgubi apneni dušik ono jedkost, katera je vstani kalivost makovoga semena deloma uničiti ali vsaj zmanjšati.

Ker maku pomladni mraz posebno ne škoduje, se lahko seje precej rano, v normalnih razmerah tako nekako v drugi polovici marca. Kdor nima vaje v sejanju drobnega semena, ga naj pomeša s peskom ali pepelom. Seme ne sme priti pregloboko v zemljo, k večjemu 1 do 1½ cm. Zato zadostuje že, če se z narobe obrnjeno brano, ali še bolje z lahkim valarjem pritisne k tlom. Pri sejanju širom z roko se rabi okoli 4 kg semena na oral, na vrste s strojem pa zadostujejo 3 kg. Vrste naj bodo 30 cm narazen. Sejanje s strojem olajša tudi poznejša dela. V četrtem tednu po setvi pribodejo rastlinice iz zemlje. Ko dobè četrti list, jih je prepipati tako, da jih je mogoče okapati in pozneje nekoliko ogrniti. Pri pregosto stoječem maku ostanejo stebila tanka in taka lahko veter lomí. Mak je okapati dvakrat, po potrebi tudi večkrat, da ga plevel ne zaduši in da zemlja preveč ne razpoka. Prepipavanje, okapanje in ogrebanje naj se vrši v suhem času. Ta dela, storjena v rosi ali v mokrotnem vremenu maku ne prija. V mokrotnem vremenu in rosi se naj sploh ne gre na makovo polje. Pri ogrebanju je paziti, da se bilke ne nalomijo. Nalomljeno steblo ne da sadu.

Po nekod se seje mak med korenje, bob ali rajčji fižol. Tudi ta način pridelovanja maku je priporočljiv.

Maka je več vrst, ki se med seboj razlikujejo po barvi cvetja, glavic in semena. Seme je ali belo ali sivo ali rujavkasto črno. Temne vrste so nekoliko težje od svetlejših. V glavnem pa razlikujemo dve vrsti, ki se razločujeta v tem, da ima ena vrsta odprta, druga pa zaprte glavice ali semenjače. Prva je bolj rodna, a ni za vetrovne lege, ker steplje veter pri tej seme ob času zorenja. Druga vrsta z zaprtimi glavicami je sicer manj rodna, zato pa bolj prilična pri opravih v času zorenja in žetve. Če se goji ta ali ona vrsta, naj se goji vsaka za se radi enostavnejšega dela pri žetvi.

Mak je zrel, ko steblovje in glavice olesene in ko prične seme v glavicah škrobotljati. To je v avgustu ali v septembru. Sedaj se prične žetev, ki jo je vršiti posebno previdno pri odprtem maku, sicer gre veliko semen v zgubo. Ta mak je pazljivo izpipati ali odrezati in sproti stepati posa-

mezna stebila bodisi na rjuho ali pa v vračo. Ker pa še navadno ni vso seme zrelo, je to po večini izpraznjeno steblovje povezati v snope ter postaviti v razstave, da ostanek v semenjačah še dozori in se pozneje še enkrat stepe; ali pa je glavice po prvem stepanju porezati in sušiti na rjuhah ter pozneje ponovno stepati. Bolj enostavna je žetev zaprtega maku. Tega je popipati ali pokositi, zvezati v snope in staviti v razstave, da popolnoma dozori.

Pri malih količinah se potem prerežejo z nožem glavice in seme izsuje v posodo. Pri večji zalogi pa se lahko glavice izružijo z mlatilnim strojem na ta način, da se pridržijo samo glavice v stroj ali pa se spušajo glavice v stroj za robkanje koruze. V teh slučajih je potem seveda čistiti seme v mlinu na veter.

Predno se seme spravi v shrambo, ga je dobro posušiti. V to svrhu ga je razgrniti v tanki plasti na skednju in večkrat pregrebati.

Za prihodnjo setev pa je že na njivi odbrati semenjake, ki se odlikujejo po velikosti in teži, zdravi zunanosti in zrelobi. To seme je spravljati posebej in še pri tem je z vnanjem ločiti težkega od lahkega, kajti za setev je tudi tu od najboljšega najboljše seme komaj dovolj dobro.

Makovo seme da veliko izbornega olja; saj ga vsebuje 50 do 60 odstotkov. Kmečke navadne oljarne ga ne iztisnejo dovolj dobro. Kjer imajo hidravlične stiskalnice, ga najprvo iztiskajo nepražnega in dobe na ta način 30 in več odstotkov svetlorumenkastega, redkega, jako okusnega olja. Ostanek se potem zdrobi, praži in zopet stiska ter da še okoli 15 odstotkov bolj gostega, temno-barvnega, sicer manj okusnega olja.

Makove prge vsebujejo še precej maščobe in drugih redilnih snovi ter so raditega izboren pripomoček za pitanje živine in svinj. Za molzne krave so manj priporočljive, ker neugodno vplivajo na tvorbo mleka: bikom jih pa sploh ne polagati, sicer postanejo leni v svojem poslu.

Makovo steblovje se lahko uporabi za steljo ali za kurivo.

Želeti je, da bi se naši kmetovalci tam, kjer je za mak prikladna zemlja vnaprej zanimali za pridelovanje maku bolj, kakor so se do sedaj.

Ker maku suša ne škoduje tako, kakor bučam, bi pri istočasnem gojenju maku ne bil v sušnih letih izpadek na olju tako občutljiv, kakor je sedaj, ker so lani buče odrekle vsled suše. Če pa se pridelava makovega semena in bučnic več, kakor se rabi doma, se lahko odvišno blago bodisi v obliki olja ali sadu vedno odda po prav primernih cenah.

Kakor vse kulturne rastline, ima tudi mak svoje zajedavke. Včasih se ga loti neka vrsta plesnobe. Tu in tam ga napade neka glivica, ki povzroča, da glavice počrni in zaostajajo v rasti. Objedajo ga pa razni hroščki rilčkarji, mušice šižkarice, bolhači, listne uši ter gosenice kapusove sovke in dr. Zrelo seme ne gre samo vaškim paglavcem v slast, ampak tudi škorcem, golobom in drugim takim tičkom. No, vse to ne sme kme-

jo prisili, da obljubi, nikdar več delati s svojim strupenim jezikom nemira in razpihovati sovraštva in jeze. Vsakokrat smeš ostati pri njej le eno uro in seveda ubiti je nikakor ne dovolim.“

„Če ni nič družega, to ti prav lahko izpolnim“, odvrnil je rogač, ter se se toli grozno nasmejaj, da se je stresla kar cela gora. Prestrašeni kovač je urno pobral svoje pete in jo popihal domu.

V četrtek zvečer je šel dohtar Grabež v čitalnico, kjer se je vršil zaupen shod. Seja je trajala dolgo, a potem so se voditelji še prav pridno krepčali, češ: danes si smemo malo več privoščiti, ker nam bode to, kar smo nocoj iztuhtali, nosilo še veliko dobička.

Kakor povsod, kjer se kujejo črne in nepoštenne misli, tako je bil tudi vrag pri tem shodu za podpihivalca. Neviden je stal za vsakim govornikom, ter mu šepetal na uho.

tovalca strašiti, sicer bi moral opustiti pridelovanje vsakega poljskega sadeža.

Pridelovanje maku pa ni samo dobičkonosno, ampak je tudi olupševalno za kraj gojbe; saj je naravnost divota gledati makova polja ob času cvetenja. Na tujca, ki hodi v tem času po vaseh, obdanih z makovimi polji naredi pokrajina zelo ugoden utis. Nič manj pa ne prijačo domačim očem pestre barve makovega cvetja. Josip Zupanc.

Dopisi.

V ptujski mestni šolski svet je bil izvoljen kot zastopnik učiteljstva Ivan Klemenčič, nadučitelj na mestni dekliški osnovni šoli, za namestnico pa Irma Scheliga, ravnateljica na dekliški meščanski šoli.

Mala Nedelja. Tu je umrl v 89. letu starosti Martin Klemenčič, oče g. Ivana Klemenčiča, nadučitelja na mestni dekliški osnovni šoli v Ptujju.

Slovensko planinsko društvo. Da vzbudi med tukajšnjim občinstvom več zanimanja za planinstvo in naravo sploh, namerava ustanoviti podružnica S. P. D. Maribor v Ptujju pododsek. Da se pa ugotovi, kdo je član tega društva in koliko članov je sploh v Ptujju, bode krožila v prihodnjih dneh pola, kjer naj se vsak, ki se zanima za turistiko ali je član ozir. prijatelj tega društva, prijavi.

Čudna drznost. Ko je prodal Scheibel svoje hiše znanemu kaplanu Krajncu, je prevzel slednji najbrž tudi vso drznost, katere bi izseljena gospoda na Dunaju ne mogla rabiti. Ta gospod kaplan se je namreč kar naselil v Ljutomerski cesti št. 16 v kljub prepovedi stanovanjske oblasti in baje celo pokrajinske vlade. Svojo sloko kobilico pa je privoščil prebivalcem hiše št. 18, da jim bije dolge zimske ponočne ure. Svoječas je moral a „Petovija“ odstraniti konje iz istih prostorov, a kaplanu, ki službuje pri Sv. Janžu na Dr. polju se najbrž ni treba ravnati po mestnem stavbnem redu. Upamo, da bo stanovanjska oblast napravila red v tem oziru in tega gospoda z njegovo kobilico vred posadila na cesto. Ljudje pa, ki so mislili, da straši po hišah odkar stanujejo gospod v Ljutomerski cesti, si bodo vsaj oddahnili prevelikega strahu, kajti vsi so sprva menili, da izganja res kdo belcebuba. Pa še pravijo, da je v Ptujju stanovanjska beda!!

Kino. V nedeljo, 5. marca ob 5. in 8. uri VII, v sredo 8. in četrtek 9. marca ob 8. uri zvečer VIII. (zadnja) epoha tega groznega ameriškega filma „Črne roke.“ Razumljivo tudi za one, kateri prejšnjih niso videli.

Razno.

Strahovit požar v Mariboru. V nedeljo, 26. februarja t. l. popoldne okrog dveh je izbruhnil v velikem kompleksu parnega mlina tvrdke Franz in sinovi iz doslej še neznanih

S svojim uspehom je bil zelo zadovoljen. Zato se je ob najstih vesel in korajžen podal k Grabeževki.

Znano vam je gotovo, da se vrag lahko spremeni v stvar, kakoršno le hoče: Evi se je prikazal kot kača, marsikateri pijanček je videl v temni noči črnega mačka z žarečimi očmi, k dekletom prileze v podobi vrliga fanta, mladeniče zopet zapeljuje v podobi nebeškolepih devic. Tisto noč je prilomastil k hudi doktorci v podobi njenega moža.

Z velikim ropotom je odprl vrata. V sobo prišedši se je opotekal kakor natrkan pijanec, mahal z rokami in se nalašč zaletel v omaro, kjer je bila shranjena dragocena poseda, da je glasno zažvenketalo in da so se vsule na tla črepinje ubitih čaš in steklenic.

Grabeževka je hitro vstala in se zagnala v vraga ali kakor je mislila, v svojega moža. Jela sta se suvati in ruvati in metati po tleh.

Ogoljufan hudobec.

(Nadaljevanje).

Ko je prešlo sedmo leto in napočil dogovorjeni dan šel je kovač v gozd k vragu, ki ga je čakal pri znani bukvi.

„Denarja ne potrebujem več, imam že vsega dovolj“, dejal je mojster zelenemu, „pa zaradi ljubega miru v našem mestecu te prav lepo prosim, da mi izkažeš še eno dobroto.“

„No, kaj pa hočeš?“ obregne se peklenščak, „le hitro mi razodeni svojo željo, saj veš, da sem mogočen!“

Kovač ponižno nadaljuje: „Da bi imeli pri nas pred najhujšim jezikom, kar jih miga pod solncem, vendar enkrat mir, prosim te, pojdi prihodnji četrtek ter prihodnjo soboto in nedeljo zvečer k ženi dohtarja Grabeža in

vzrokov požar, ki se je z izredno naglico razširil na celo približno 50 m dolgo trinadstropno poslopje. Mestna požarna bramba, ki je takoj prihitela na lice mesta, je nemudoma začela z gasilno akcijo, vendar pa se je izkazalo, da je ves trud brezuspešen, ker je ogenj medtem zavzemal vedno večji obseg. V kratkem je bilo celo poslopje podobno ognjenemu morju. Povsod, iz vseh okenj in skozi streho so proti nebu švigali velikanski zublji. Prispeli so tudi požarne brambe iz okolice, ki so se z veliko in izredno požrtvovalnostjo udeleževale gašenja. Ogenj je popolnoma uničil mlin in dozidano tvornico testenin. Vsled nevarnosti, da se požar ne razširi tudi na par korakov od kraja nesreče oddaljeno skladišče moke, kjer so bile velike zaloge, so se morale požarne brambe omejiti na to, da zajezijo ogenj. To se je tudi posrečilo. Vsled ognja se je streha udrla in padla na strojarno, ki se nahaja na dvorišču poslopja. Obstojala je nevarnost za stroje, ki so bili deloma šele pred 14 dnevi postavljeni. Vendar pa je bilo mogoče preprečiti tukaj večjo škodo in so ostali stroji skoraj nepoškodovani. V nevarnosti je bila tudi kotlarna, pa se je po trudopolnem naporu posrečilo na tem koncu ogenj udušiti. Goreči ogorki, ki jih je vročina bruhala v zrak, so leteli nad 1 km daleč naokrog. Velika nevarnost je bila tudi za železnico in tankaj se nahajajoče skladišče, ker je goreči mlin oddaljen od kolodvora le par sto korakov. V enem teh železniških skladišč se je nahajalo 7 cistern petroleja in dve cisterni bencina; železničarji pa so pravočasno spravili te vagonne z nevarno vsebino na varno. Goreči pepel, ki je padal na železniški tir, je zanetil en vagon z zaboji, ki so ga pa hitro spravili na stranski tir; vagon pa je kljub hitri intervenciji vseeno zgorel z vsem tovorom. Materijalna škoda, ki je nastala vsled požara v mlinu, se začasno še ne da preceniti. V mlinu se je nahajalo okrog 20 vagonov moke. Škoda se ceni na kakih 80 do 100 milijonov kron, je pa le deloma pokrita z zavarovalnino. V mlinu je bilo zaposlenih okrog 150 delavcev in nad 20 uradnikov, ki so vsled požara prišli v veliko bedo. O vzrokih požara se domneva marsikaj, zlasti z ozirom na to, da je dan poprej delavstvo naprosilo lastnika mlina za povišanje plače, pa mu je bila prošnja odbita. Strahovitemu prizoru, ki ga je nudil ta velikanski požar, je privabil veliko množico gledalcev z vseh krajev od daleč in blizu.

Landra plačal storjene zločine s svojo glavo. Zagovornik večkratnega morilca Landruja je prosil predsednika republike Mille-randa za pomiloščenje, toda predsednik je to prošnjo odločno odklonil in po poročilu, ki ga javlja „Havas“, je bila 25. februarja t. l. v Versaillesu Landruju odsekana glava.

Židovska stranka v Jugoslaviji. V Novem Sadu snujejo Židje lastno stranko, ki naj združi vse Žide cele kraljevine. Vseh Židov je v naši državi 150.000, največ v Vojvodini.

Neugodna žetev na Madžarskem. Iz kmetijskih krogov prihaja poročilo o neugodnih uspehih spomladanske setve. Veliki snežni zameti in na to sledeči mrz so uničili zimsko setev in bo treba polja preorati.

Ko se je utrudila, kričala je na vse grlo: „Oj jaz uboga žena, nisem li zadosti nesrečna, ker sem se navezala za celo življenje na tebe, ničvredneža? Zdaj še pa celo pijančevati začneš?“

Namišljene mož dne nato z opletajočim se jezikom: „To sem storil iz same žalosti, ker imam tako hudo ženo in takšen, kakoršen sem zdaj, pridem domov tako dolgo, dokler ne postaneš boljša in mirnejša. Bodemo že videli, kdo je gospod v hiši!“

Tristo kosmatih medvedov, zdaj se je začela še le prava komedija: vrag je moral bežati iz kota v kot, iz sobe v sobo, ona pa za njim, obdelujoč njegovo glavo s pestjo in in kričeč na vse grlo: „Ti krmižava sirota, ti, ti, ti bi bil rad gospodar v hiši? Ti zgaga, ti črni koštrun, ti jalova uš, poberi se vun!“ — Ta dirindej je trajal, dokler ni potekla ura, in vrag je moral oditi. (Dalje prihodnjik.)

Zakaj so dali Karla ravno na Madeiro se povprašuje marsikdo. Odgovor je silno enostaven! Madeira slovi po svoji izvrstni kapljici, Karel pa po svoji neutешljivi žeji. In da bi se Karel lažje tolažil v izgnanstvu, so ga poslali na Madeiro. Da bi mu teknilo!

Od pismonoše do generala. Novi poveljnik Largresa, general Pelegrin, ima za sabo kariero, kakor nobeden drugi evropski general. Začel je z raznašanjem brzojavov. Od ust si je pritrgal, da si je kupil knjig, iz katerih se je učil. S svojo energijo je dosegel, da je položil izpit na vojni akademiji v St. Cyru in je bil sprejet v francosko armado. Začetkom vojne je bil major, a danes je divizijski general.

Smrtna obsodba Draškovičevega morilca potrjena. V procesu proti atentatorjem na pokojnega ministra Draškoviča so zagovorniki vložili zoper sodbo priziv in ničnostno pritožbo. Zagrebški stol sedmorice je sedaj potrdil smrtno oosodbo nad Aljagičem, katera se pa ima po zakonu pred izvršitvijo predložiti kralja v eventualno pomiloščenje.

Tvornico anilinskih barv v Celju je ustanovila tvrdka Vil. Brauns v Kocenovi ulici.

Ne igrajte se z orožjem! Pri Malinedelji so se pri Kosiju nekaj igrali z orožjem, ki se je sprožilo in krogla je šla k nesreči Meznariću, znanemu muzikantu, skozi čeljust in usta ter ga je pri tem pošteno razmesarila. Lahkomiselnost ni nikjer na mestu, posebno še pri ravnanju z orožjem ne.

Število vojnih invalidov. Po statistiki mednarodnega delovnega urada je vojnih poha-bljencev 5,917.000 in sicer v Franciji 1,5 milijona, v Angliji 1,1 milijona, v Italiji 570 tisoč, v Poljski 320.000, v Zedinjenih državah 246.000, v Českoslovaški 175.000 v Avstriji 164.000, v Jugoslaviji 154.000, v Kanadi 88.000, v Rumuniji 84.000, v Bolgariji 40.000 in v Nemčiji 1,4 milijona.

Koliko hrane uporabi človek? Človek, ki je dosegel 50. leto svoje starosti, je uporabil v svojem življenju kot prehrano 8500 kg kruha, 6000 kg mesa, 1600 kg sočivja in zelenjave, spiti je zraven 3500 hl tekočine, bodeli vode, vina, piva itd., prespal je pa v 50 letih 6212 dni ali 17 let.

Nova tovarna. V Sp. Rečici pri Laškem je začela poslovati tovarna „Zavora“ d. d. v Celju. Tovarna izdeluje razne zavore za vozove ter je prva te vrste v Jugoslaviji.

Koliko uradništva imamo v Jugoslaviji? Po zadnjih poročilih iz Beograda znaša skupno število uradništva v naši državi 155 826. Od teh odpade na vrhovno državno upravo 438, na pravosodne ministrstvo 10.663, ministrstvo za vere 7417, prosvetno ministrstvo 29 969, ministrstvo za narodno zdravje 6863, zunanje ministrstvo 564, notranje ministrstvo 10.217, vojno ministrstvo 9682, finančno ministrstvo 17.974, prometno ministrstvo 23.682, ministrstvo za javna dela 5774, ministrstvo za pošto in brzojav 16.715, ministrstvo za šume in rude 3658, poljedelsko ministrstvo 7740, trgovsko ministrstvo 1292, ministrstvo za socialno politiko 2343, ministrstvo za agrarno reformo 801 in na ministrstvo za konstituante 24.

Pretiskanje poštnih znamk. Poštne znamke se v kratkem glede zneska pretiskajo po nalogu ministrstva pošte in brzojava. Znamke za 25 para se pretiskajo z rdečesvetlo barvo in z lavorovim vencem v eno dinarske, znamke po 5 para na isti način za pet dinarjev, po 15 para na isti način v 15 dinarjev in po 20 para na isti način v 15 dinarjev in po 20 para na isti način v 20 dinarjev. Znamke po 60 para s temnomodro barvo in ravnotakim lavorjevim vencem se pretiskajo v 1 in pol dinarske. Znamke po 4 dinarje s sliko kralja Petra I. Osloboditelja se pretiskajo v 10 dinarske s črno barvo in s črnim lavorjevim vencem. Pretiskanje znamk se izvrši zgolj iz prometno-praktičnih ozirov, da ni potrebno na pisma prilepljati številnih znamk.

Velika nesreča vsled neprevidnosti. Pri Sv. Jerneju nad Muto so imeli domačo predpustno veselico. Neki mlad fant se je igral s samokresom, o katerem ni vedel, da je nabasan.

Samokres se je sprožil ter je krogla zadela 47letnega posestnika Vrbnjaka v trebuh, da se je nezavesten zgrudil. Nesrečni mladenič se je tako prestrašil, da si je pognal kroglo v glavo ter obležal mrtev. Vrbnjaka so prepeljali v mariborsko bolnico, kjer se bori s smrtjo.

Tat monštrance prijet. Aretiran je bil mehanik in šofer Karel Vavpotič, ki je nedavno ukradel v mariborski stolni cerkvi monštrance. Razbito monštranco je imel skrito v kovčku, hostijo pa je pojedel. Noč po tatvini je prespal mirno v spovednici.

O tatu monštrance je preiskava prinesla na dan zanimive stvari. Zlato luno iz monštrance je prodal spemljevalcu vagonov, nekemu Francu Šušniku iz Maribora, naj jo proda kje v inozemstvu. Ta pa je luno vrgel v Dravo, kjer so jo res zopet našli. Iskanje ostalih delov monštrance je bilo vled naraščajoče vode v Dravi brezuspešno. Tudi Šušnik je bil izročen sodišču. Vavpotiču se je nadalje dokazalo, da je ukradel nekemu Rudolfu Laščaku 7500 kron vredno zimsko suknjo, katero je potem v Ptujju prodal. Policija je suknjo zopet našla ter vrnila lastniku. Razentega je ukradel Vavpotič tvrdki Sessler, kjer je bil uslužben, dva magneta ter jih prodal. Tudi te su zopet našli. Vlomilno orodje, o katerem je Vavpotič zatrjeval, da je vrgel v Dravo, so našli še pri njem. Za vse te svoje čine se bo moral Vavpotič zagovarjati pred sodiščem.

Železniška delavnica v Vinkovcih pogorela. Pred par dnevi je nastal v delavnici na kolodvora v Vinkovcih iz dosedaj še neznanega vzroka požar, ki je uničil velik del delavnice. Vsled vetra se je ogenj bliskovito razširil in je bilo gasilno delo zelo otežkočeno. Škoda znaša več milijonov.

Mesne cene v Pragi. V Pragi, kjer se skoraj vsa živina dovaža iz inozemstva, stane meso mnogo manje kakor pri nas ni bi bilo dobro, če bi naše mesarje poslali v Prago, da bi se naučili poštene mesarije. V sredo so bile na trgu v Pragi sledeče mesne cene: meso od volov, prednje kg 11—14 K, zadnje 14—17 K; meso od bikov 10—15 K, meso od krav prednje 10—13 K, zadnje 12—15 K; koze 6—10 K, ovce 8—11, kozliči 12—15 K, telečje meso 8—13 K.

Kruh kot naročnina. Iz Perma poročajo, da je list „Krasni kolokol“ (Rdeči zvon) določil mesečno naročnino na 2 libre kruhe.

Preveč žensk. V dobi svetovne vojne se je povsod več ali manj skrčilo število moških. V tem oziru zavzema prvo mesto Francija, kjer se je povodom zadnjega ljudskega popisovanja ugotovilo, da pride na primer na 47.000 moških 60.000 žensk. Te razlike pa ni povsem kriva vojna, ker so bili v Franciji moški že od nekdaj v znatni manjšini. Iz tega sledi, da tri milijone francoskih žen ne sme misliti na zakon.

Mezde stavbinskega delavstva v Sloveniji. Odsek gradbene stroke Zveze industrijcev za Slovenijo v Ljubljani nam poroča, da je določil nove mezde za stavbinske delavce, ki stopijo v veljavo z začetkom tega meseca. Nove mezde so sledeče: 1. za polirje (običajno z mesečno plačo) na uro 18—25 K, 2. za preddelavce na uro 14—18 K, 3. za zidarje in tesarje 11—16 K, 4. za težake 7—11 K, 5. za mladostne delavke pod 18. leti 5—7 K, 6. za delavke 5—7 K ter 7. za vajence 6—11 K. Dosedanja splošna določila ostanejo tudi še nadalje v veljavi.

Pobijanje draginje v Zagrebu. Pred zagrebškim sobiščem je bil včeraj obsojen trgovec Sava Stanišić na 8 dni zavora in 40.000 kron, ker je prodajal baržun 6. vrste po 320 kron. Obsojenih je bila tudi cela vrsta mesarjev na visoke globe in zapor, kar je imelo za posledico, da je meso v Zagrebu padlo od 50 K na 36 K. Osnovale so se posebne komisije, ki stalno nadzorujejo poslovanje trgovcev. Oblastem pa gre na roko tudi občinstvo samo, ki vsak dvomljiv slučaj takoj prijavi, in to ne le samo mesarje in trgovce, temveč tudi druge obrtnike, gostilničarje itd., ki zahtevajo oderuške cene. Tržni nadzorni organi in policija marljivo nadzorujejo, da so povsod

na vidnem mestu označene cene, kakor to predpisuje zakon. V par dneh je bilo prijavljenih nad 300 slučajev, ki so vsi končali s takojšnjo obsodbo. Obtoženi mora takoj, ko ga prijavi, v zapor, ki ga zapusti še le po prestani kazni oziroma končani preiskavi. Zato pa se v Zagrebu tudi že opaža padanje cen.

NAZNANILO.

Podpisani naznanja svojim cenj. naročnikom, da se je preselil iz Slomškove ul. 3 v Prešernovo ul. 10 in se priporoča za nadaljni obisk.

S spoštovanjem
JOŽE VOUČINA,
čevljarški mojster.

**Pivovarna
Josip TSCHELIGI
v Mariboru**

priporoča
fino marčno pivo

v sodčkih in steklenicah.

Ledenica z ledom in pisarna v Ptuj, Društveni dom.

S spoštovanjem
LUDOVIK PENN,
zastopnik pivovarne.

Redni občni zbor

za poslovno leto 1921 sklicuje načelstvo „Tvrne čevljarke zadruga v Ptuj“ za dan 25. marca ob 9. uri predpoldan v zadruga prostore, Na Skritem 1, s sledečim dnevnim redom :

1. Čitanje in odobrenje zapisnikov rednega in izrednega občnega zbora za leto 1920.
2. Odobritev izjemno predčasom izplačanega deleža izstopivšemu članu Francu Čučku.
3. Odobritev zvišanja deležev.
4. Odobritev bilance za poslovno leto 1921.
5. Volitev novega odbora in nadzorstva.
6. Sprememba pravil.
7. Ureditev računov članov za zadrugi odstopljeno orodje.
8. Odobritev zadruga kreditov pri Zadruga Zvezi.
9. Slučajnosti.

Člani se vabijo k točnemu obisku.

Načelstvo.

Na prodaj posestvo

obstoječe iz 3 oralov vinograda, 7 oralov lepega mešanega gozda, 10 oralov njiv, travnikov in sadonosnikov z lepo zidano hišo, v kateri je boljše stanovanje in stanovanje za viničarja, lepa obokana klet, preša in pribl. za 52 hl sodoz. Nadalje gospodarsko poslopje in še druga hiša za viničarja s hlevom. — Posestvo se nahaja v občini Ragoznici ok. Maribor in je 1/4 ure od okrajne ceste Ptuj-Sv. Barbara pri Mariboru in 1/4 ure od okrajne ceste Ptuj-Sv. Rupert Sv. Lenart v Slov. gor. oddaljeno, ter leži v lepi solnčni legi. Posestvo je naprodaj tudi v skupinah. Cena po dogovoru. Natančna pojasnila daje Pavla Prekoršek, Sv. Barbara pri Mariboru.

Lep borov log,

meri 75 a, ugoden za posekanje z lesom za stavbe, pol ure od Ptuja se prodaja. Pojasnila da J. Skrbinšek, Hajdin pri Ptuj.

Staro srebro, srebrne krone in drugi, nerabljen denar, nadalje nerabljene zlato,

kupujem po najvišjih cenah. — Ponudbe na

J. AUGUSTIN, trg. zlata, Ljubljana, Dunajska cesta 36. — in srebra, Uradne ure od 9 do 12. ure dopoldne.

Svinjske kože

kupuje „PETOVIA“ usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj.

Hiša v Dražencih št. 33

v dobrem stanu, obstoji iz njive, sadonosnika in brajde, se prodaja. Vpraša se pri lastniku Francu Seka v Dražencih, pošta Ptuj.

Hiša v Dornavi

pripravna za gostilno se prodaja. Vpraša se v pisarni g. dr. Gosaka.

Za staro zlato in srebro

plačam najvišje cene. Karl Ackermann, urar, Ptuj.

Josip Rože

trgovina s sadjem in perutnino

kupuje perutnino in plačuje najvišje dnevne cene.

Maribor, Tomanova ul. 5.

Kostanjev les

franko vagon vseh postajah v Sloveniji, kakor

tudi večje količine na panju kupuje Tovarna za taninski ekstrakt MAJŠPERK, pošta Ptujška gora.

Usnjarska industrija d. d. na Bregu pri Ptuj

„PETOVIA“

Izdeluje vsakovrstne usnje, čevlje, fine in navadne, gamaše, torbice, listnice, denarnice in drugo fino galanterijo.

Cene nizke, postrežba točna.

Jadranska banka Beograd

Delniška glavica : Din. 30,000.000.—

Rezerva : Din. 15,000.000.—

PODRUŽNICE :

Celje, Cavtat, Dubrovnik, Ercegnovi, Jelsa, Korčula, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Sarajevo, Split, Šibenik, Zagreb.

Naslov za brzojave : **JADRANSKA.**

Afilirani zavod :

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortland Street

New York City.